

Risiko- og beskyttelsesfaktorer (Etter Ø. Kvello, 2023)

Risikofaktorer	Utdyping
Skadelige omsorgsformer	Neglekt og omsorgssvikt
Alvorlige krenkelser	Gjelder alle former for vold; psykisk, fysisk, seksuell og emosjonell vold.
Emosjonell utilgjengelighet/fjernhet hos foresatte	At foreldrene har en følelsesmessig kulde eller negativisme overfor eget barn, eller ikke er tilgjengelige for barnet fordi de er for opptatt med eget liv, jobb eller telefonen, kan gi en skadelig emosjonell distanse.
Rusmiddelbruk hos foresatte	
Alvorlige former for psykiske lidelse hos foresatte	Barn som vokser opp med foreldre som eks. har alvorlige former for depresjon, personlighetsforstyrrelser eller vrangforestillinger. Barn under 18 år er pårørende når · en forelder eller nær omsorgsperson er syk, skadet, rusavhengig eller har en funksjonsnedsettelse · et søsken har en av disse tilstandene · en forelder eller et søsken sitter i fengsel, regnes også barn som pårørende. Barn er pårørende · foreldre eller et søsken dør
Utviklingsvansker som ikke blir forstått og hjulpet	Eksempel · dysleksi, dyskalkuli og lærevansker · psykisk utviklingshemming, autisme, ADHD, Tourettes eller en alvorlig språkvanske. Barn med psykiske og fysiske funksjonsnedsettelser er mer sårbare og mer utsatt for risikosituasjoner, vold og overgrep enn andre barn
Skadelig psykososialt miljø i barnehage og skole	Eksempel · mobbing · hyppig utskifting av voksne · manglende tilsyn og manglende trygghet
Levekårsutfordringer	Mangler ved boligforhold, relativ fattigdom, multistressdne miljø. Det er sterk sammenheng mellom dårlig økonomi, å leve med vedvarende belastninger og risiko for at barn utvikler en vanske. Mange levekårsutsatte familier lever under stort stress

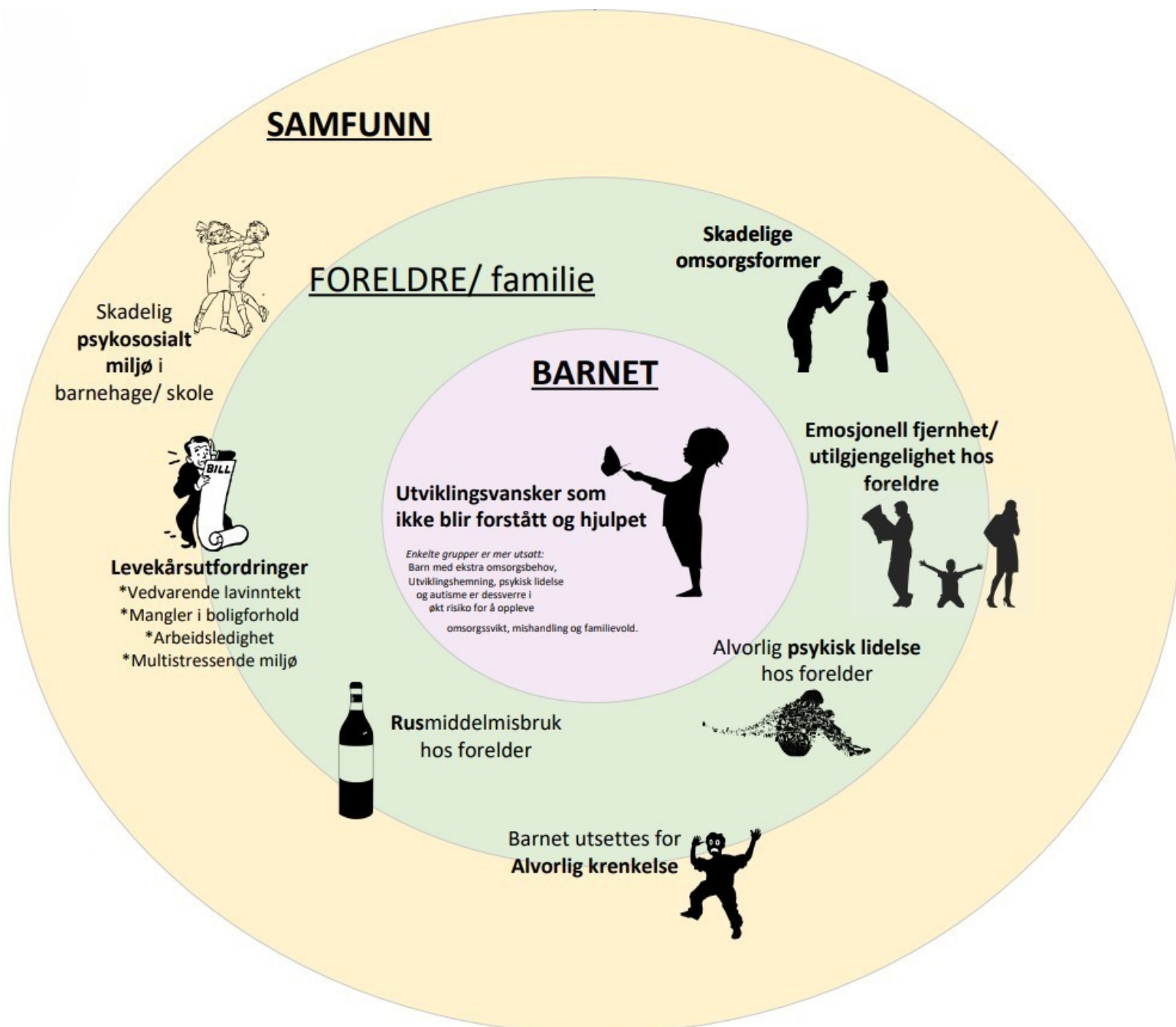
Beskyttelsesfaktorer	Utdyping
Aldersadekvat fungering	Aldersadekvat fungering på alle kompetanseområder: Kognitivt/språk, atferd/moral, emosjonelt, sosialt, motorisk
En venn	Tilhørighet i et sosialt fellesskap. Gi barn hjelp til å få venner/tilhørighet i et sosialt fellesskap
En fritidsinteresse før 8 år	Alle barn må få hjelp til å finne noe de liker å gjøre, slik at de fra 8-års alder har en hobby, en fritidsinteresse og kan oppleve mestringsfølelse
Sosial tilpasning	Barn må få hjelp til å tilpasse seg godt til barnehage og skole, slik at barnet sosialiseres inn i gode rutiner, godtar grensesetting, er sosialt inkludert og har gode skolefaglige prestasjoner
God foreldreomsorg	Omsorgspersoner med god omsorgsutøvelse
Jobb og sosialt nettverk for foreldre	Foreldre som er godt nok integrert i samfunnet, i jobb/utdanning, har en god fungering og sosialt nettverk
Positivt selvbilde innen 10-års alder	Den positive 10-åringen har mestringsstro, er lett å like og søker det sosiale

For mer informasjon og utdyping: [Kunnskapsgrunnlag - Metoder for tidlig identifisering av risiko hos barn og unge](#)

Oppdatert: juni 2025

Sentrale risikofaktorer som kan påvirke utvikling og helse hos barn og unge

En modell basert på kunnskap fra Bronfenbrenner, Kvello og Imenes

Laget av Serina Fuglestad Sikveland, Kommunepsykolog Gjesdal kommune

Kilder:

Kvello, Ø Kvello, Ø: *Barn i Risiko, skadelige omsorgssituasjoner*, Gyldendal

Imenes, A-K & Kvello, Ø, 2022: [Slik kan kommunen hjelpe barn, unge og familier på best mulig måte](#)

Bilder: Pixabay, OpenClipart-Vectors

Oppdatert: juni 2025